

Översikt över tillsynsmyndigheterna på den nordiska försäkringsmarknaden

Mot bakgrund av att EES-avtalet trätt i kraft och att Finland, Sverige och Norge kommer att folkomrösta om EU-medlemskap publicerar vi ett antal artiklar under temarubriken EU. Tillsynsmyndigheternas roll kommer att förändras på den avreglerade försäkringsmarknaden, och inledningsvis ges en kortfattad översikt över de nordiska tillsynsmyndigheternas ansvarsområden och organisation.

Danmark

Finanstilsynet bildades den 1 januari 1988 genom en sammanslagning av Forsikringstilsynet och Tilsynet med banker og sparkasser.

Genom lag nr 841 av den 21 december 1989 övergick tillsynen av realkreditinstituten från Boligministeriet till Finanstilsynen.

Finanstilsynet utövar tillsyn över försäkring, kreditinstitut och värdepappershandel. Finanstilsynet utövar även tillsyn över utvecklingen på realkreditmarknaden och över realkreditinstituten.

Inspektionsmyndigheten ligger under industri- og samordningsministeriet. Lagstiftningen på realränteområdet ligger med vissa undantag i Boligministeriet.

Finanstilsynet har tre sakavdelningar. Tillsynsafdelingen är indelad i ett Pengeinstitutkontor, ett Børskontor och ett Forsikrings- og Investeringsforeningskontor.

Aktuar- og Regnskabsafdelingen är indelad i ett Aktuar- og Regnskabskontor.

Tilsyns- og Udviklingsafdelingen är indelad i ett kontor för kreditrisker, ett kontor för marknadsrisker, ett kontor för finansiella koncerner och ett realkreditkontor.

Finland

Tillsynen av försäkringsbranschen i Finland började ursprungligen år 1892, och flyttades till social- og hälsovårdsministeriet år 1922.

Bank- og försäkringsinspektionen är inte sammanslagna. Bankinspektionen utförs av Finansinspektionen, som fungerar självständigt i samband med Finlands Bank. Försäkringsinspektionen utförs av social- og hälsovårdsministeriets försäkringsavdelning.

Ministeriets försäkringsavdelning har en socialförsäkringsbyrå och en privatförsäkringsbyrå samt arbetslöshetsskyddsmyndighet.

Försäkringsavdelningen utvecklar privat- og socialförsäkringen samt försäkringslagstiftning och övervakar försäkringsanstalterna. Avdelningen handhar också de ärenden som rör arbetslöshetsförsäkringen.

Avdelningen för register över försäkringsverksamheten och sammanställer försäkringsstatistik.

Försäkringsbranschens nämnder underlyder försäkringsavdelningen.

Därutöver handlägger avdelningen de ärenden som rör folkpensionsanstalten och andra försäkrings- og pensionsanstalter. Avdelningen svarar även för de ärenden som rör

Pensionsskyddscentralen, Understöds-kasseföreningen, Trafikförsäkringscentralen, Patientförsäkringsföreningen, Arbetslöshetskassornas centralkassa och stödfond, utbildnings- och avgångsbidragsfonden samt försäkringsföreningsinspektionen.

Norge

Kredittilsynet bildades 1986 genom en sammanslagning av Bankinspektionen och Forsikringsrådet. Omkring 115 personer är anställda på myndigheten.

Tillsynen av bank och försäkring ligger under "Finans- og Forsikringsavdelingen". Fram till den 1 oktober 1993 låg båda tillsynsområdena under sektionen för "Forvaltning og utredning". Från detta datum upprättades en egen försäkringssektion, "Forsikringsfaglig seksjon", för att styrka detta arbete. Sektionen täcker områdena liv- och pensionsförsäkring, skadeförsäkring och försäkringsmäkleri.

Kredittilsynet är underställt Finansdepartementet.

Sverige

Finansinspektionen bildades den 1 juli 1991 genom en sammanslagning av f.d. bank- och försäkringsinspektionerna. Finansinspektionen sorterar under Finansdepartementet.

Finansinspektionen verkar som tillsynsmyndighet på det finansiella området och arbetar inom tre huvudområden, nämligen försäkring, kreditinstitut och värdepappershandel. Inom dessa områden inriktas verksamheten i huvudsak på finansiell analys, operativ tillsyn samt tillstånds- och rättsfrågor.

Inspektionen skall verka för stabilitet, effektivitet och sundhet på de finansiella marknaderna.

Inriktningen på inspektionens verksamhet påverkas starkt av internationaliseringen som pågår. Genom EES-avtalet som trädde i kraft fr.o.m. 1994 öppnar sig nya möjligheter för finansiella institut att verka inom EES-området. Detta ställer nya krav på hur tillsynsarbetet skall bedrivas med flera inblandade myndigheter.

Inspektionen har fått ett vidgat tillsynsområde, framförallt geografiskt, då myndighetens tillsyn kommer att omfatta de svenska institutens verksamhet inom EES-området. Att arbeta på andra marknader innebär att nya risker skall vägas in i tillsynen samt att ett ökat antal kontakter skall tas med tillsynsmyndigheter i utlandet.

På hemmaplan skall inspektionen även stödja tillsynsmyndigheter som övervakar utländsk finansiell verksamhet i Sverige.

Finansinspektionens verksamhet är mer funktionsinriktad än tidigare och arbetsuppgifterna inom varje sakavdelning har renodlats inom tre nya huvudområden: "Finansiell analys", "Operativ tillsyn" och "Tillsyns- och rättsfrågor". Vidare har gemensamma enheter införts för EU-frågor, konsumenträtt och redovisning. Omkring 150 personer arbetar på myndigheten.

Frågor som rör försäkringsbolag, understödsföreningar och försäkringsmäklare handläggs på Försäkringsmarknadsavdelningen.

Frågor som rör banker, finansbolag och mellanhandsinstitut handläggs på Kreditmarknadsavdelningen.

Frågor som rör värdepappersinstitut, fondbolag, börser samt marknads- och clearingplatser handläggs på Värdepappersmarknadsavdelningen. Här sker även en speciell bevakning av insiderhandel.